

V javni obravnavi predlog zakona o dostopnosti gotovine in brezplačnih osnovnih plačnih storitvah

17.7.2026 - | gov.si

Na Ministrstvu za finance smo danes v javno obravnavo dali predlog zakona, ki bo urejal dostopnost in uporabo plačilnih sredstev. Predlog zakona med drugim ureja ustavno priznano pravico do uporabe gotovine, ponudnike blaga in storitev zavezuje k sprejemanju vsaj enega elektronskega plačilnega sredstva, hkrati pa uvaja brezplačni paket osnovnih plačnih storitev.

Priprava izvedbenega zakona po vpisu pravice do uporabe gotovine v ustavo

Neposredni povod za pripravo predloga zakona, ki je bil pripravljen tudi v sodelovanju z Banko Slovenije, je nova določba 74.a člena Ustave Republike Slovenije, ki ureja pravico do uporabe gotovine. Brez izvedbenega zakona bi bila ta ustavna pravica, ki posredno predstavlja tudi pravico do dostopnosti do gotovine, neizvedljiva. Ob spremembi ustave sicer ni bil določen rok za sprejem izvedbenega zakona, kljub temu pa si na Ministrstvu za finance prizadevamo, da bi ga sprejeli čim prej. Zato smo takoj ob nastopu mandata nove vlade pohiteli s postopki, predlog zakona, ki je že bil v javni obravnavi, dodelali in ga danes še enkrat dali v javno obravnavo, vse s ciljem, da bi lahko vlada predlog zakona obravnavala že septembra in ga predložila v obravnavo v Državni zbor s ciljem sprejetja do konca leta.

Razumemo tudi cilje, ki jih zasledujejo predlagatelji pobude za zbiranje podpisov za vložitev predloga zakona o pravici do uporabe gotovine, pri čemer poudarjamo, da je predlog zakona, ki smo ga pripravili na ministrstvu, zasnovan širše. Poleg tega bomo v okviru medresorskega usklajevanja zagotovili usklajevanje z vsemi relevantnimi ministrstvi in tudi z Banko Slovenije, ki ima pomembno vlogo pri zagotavljanju dostopa do gotovine.

Obveznost sprejemanja gotovine in možnost plačevanja z vsaj enim elektronskim plačilnim sredstvom

Predlog zakona določa obveznost sprejemanja gotovine na prodajnih mestih z jasno opredeljenimi izjemami, obenem pa zavezuje ponudnike blaga in storitev, vključno s ponudniki digitalnih vsebin, da omogočijo plačilo z vsaj enim elektronskim plačilnim sredstvom.

Kreditne institucije in Pošta Slovenije bodo po predlogu zakona morale vzdrževati zadostno mrežo gotovinskih točk – bankomatov in poslovalnic – ki bo zagotavljala ustrezno geografsko pokritost in gostoto. V naseljih z več kot 1.000 prebivalci bo moral biti na voljo bankomat v razdalji največ pet kilometrov od centra naselja, podobni kriteriji pa bodo veljali tudi za poslovalnice v večjih naseljih.

Poleg gotovinskih točk, ki jih bodo zagotavljale banke in Pošta Slovenije, bodo alternativne gotovinske točke za potrošnike lahko zagotavljali tudi ponudniki blaga ali storitev na prodajnem mestu ob nakupu blaga ali storitev oziroma brez njega. Predlog zakona določa tudi omejitve nadomestil za dvige in pologe gotovine, zahteve po neprekinjenem delovanju infrastrukture ter ukrepe za obvladovanje operativnih tveganj, da bo dostop do gotovine ostal zanesljiv tudi v izrednih

razmerah.

Brezplačni paket osnovnih plačilnih storitev

Predlog zakona s podobno vsebino je bil, kot omenjeno, v javno objavo že dan marca letos, vendar je bil na podlagi koalicijske pogodbe za mandat 2026-2030 dopolnjen z vsebinami, ki se nanašajo na zagotovitev brezplačnega paketa osnovnih plačilnih storitev za vse, ki prejemajo plače, pokojnine in druge redne dohodke.

V luči skrbi za socialno vključenost predlog zakona tako določa, da potrošniki, ki na svoj plačilni ali osnovni plačilni račun prejemajo redne prejemke (na primer plačo, pokojnino, nadomestilo za brezposelnost ali štipendijo), pridobijo pravico do brezplačnega paketa osnovnih plačilnih storitev. Ta bo obsegal odprtje in vodenje računa, debetno kartico, spletno in mobilno bančništvo, neomejene prilive, gotovinske transakcije pri lastni banki, najmanj pet brezplačnih dvigov mesečno na bankomatih drugih bank ter plačila z debetno kartico. Za ranljive skupine in upokojence bo ta paket razširjen še z dodatnimi brezplačnimi kreditnimi plačili, trajnimi nalogi in direktnimi obremenitvami.

<https://www.gov.si/novice/2026-07-17-v-javni-obravnavi-predlog-zakona-o-dostopnosti-gotovine-in-brezplacnih-osnovnih-placnih-storitvah>